

Onder
steunings
team

ZORG
SAMEN STEEDS BETER
VOOR DE
JEUGD

Nicoline den Ouden

Onder
steunings
team

ZORG
SAMEN STEEDS BETER
VOOR DE
JEUGD

Lieve Janice,

Het is een paar jaar geleden dat ik jou ontmoette. Zwervend was je uiteindelijk uitgekomen bij een vriend waar je voorlopig wel mocht blijven, maar er moest een oplossing worden gevonden. Dus kwam ik in beeld, toen voorzitter van het regionale expertteam in jouw regio. Jij, een meisje van zeventien jaar, die de afgelopen zes jaar in twaalf verschillende instellingen had gewoond en daarvoor een onveilige thuissituatie had overleefd. Diverse diagnoses verder met bijkomend moeilijk te begrijpen gedrag, zat je tegenover mij. Boos, uitdagend en wantrouwend. Ook ik had jou niks te bieden, wist je mij te vertellen.

Zeker een jaar leek de droevige constatering dat je gelijk zou krijgen. Samen met een hele hoop anderen probeerden we om voor jou een eigen plek te creëren: een huis voor jezelf waar je zou mogen blijven zolang als je zou willen omdat jij de huurder zou zijn. Waarbij je zelf kon bepalen wat voor type hulp en ondersteuning je nodig zou hebben. Je eigen plek. Een paar keer waren we dichtbij deze droom. Je kreeg zelfs al weer een beetje hoop.

Het was toen voor mij een nieuw en leerzaam proces. Ik leerde kosten-batenanalyses maken, omdat passende zorg lekkerder valt wanneer het ook een kostenbesparing is. Ik leerde dat er mensen werken bij een gemeente die bereid zijn door onverbiddelijke toegangspoorten binnen hun eigen ambtelijke keten heen te beuken omdat ze wilden dat het ging lukken. En uiteindelijk één poort te veel tegenkwamen. En ik kwam er ook achter dat de sociale woningbouw gevaarlijk klem zit tussen hun sociaalmaatschappelijke taak en het grote tekort aan betaalbare huurwoningen.

Omdat dit alles te lang duurde, liep de spanning bij die vriend thuis hoog op. We wisten al dat jij, vanwege je traumatische ervaringen, niet goed samen kon leven met anderen. Dit werd helaas bevestigd waardoor je bij je vriend weg moest. Samen met de gemeente bedachten we een creatieve oplossing, maar weer eentje die tijdelijk was. En juist dat gebrek aan perspectief was killing. En dus wist ik dat het een kwestie van tijd was totdat ik zou worden gebeld dat je ook daar niet langer welkom was of zelf zou zijn vertrokken.

Mensen die jou niet kenden, zagen alleen maar je razernij. En jij, jij was doodmoe van het altijd maar uit moeten leggen en te moeten compenseren. Dus vertrok je. Je verdween uit beeld zoals dat heet.

En we weten allemaal dat een jonge vrouw op drift, zonder netwerk, geld en onderdak maar mét een rugzak vol ellende en een wantrouwen naar volwassenen, gelijk staat aan een springbokveulentje dat met een gebroken poot ligt te wachten tot de mannetjesleeuw, verveeld, haar kant op komt. Een sprintje trekken zal niet nodig zijn.

Onder
steunings
team

ZORG
SAMEN STEEDS BETER
VOOR DE
JEUGD

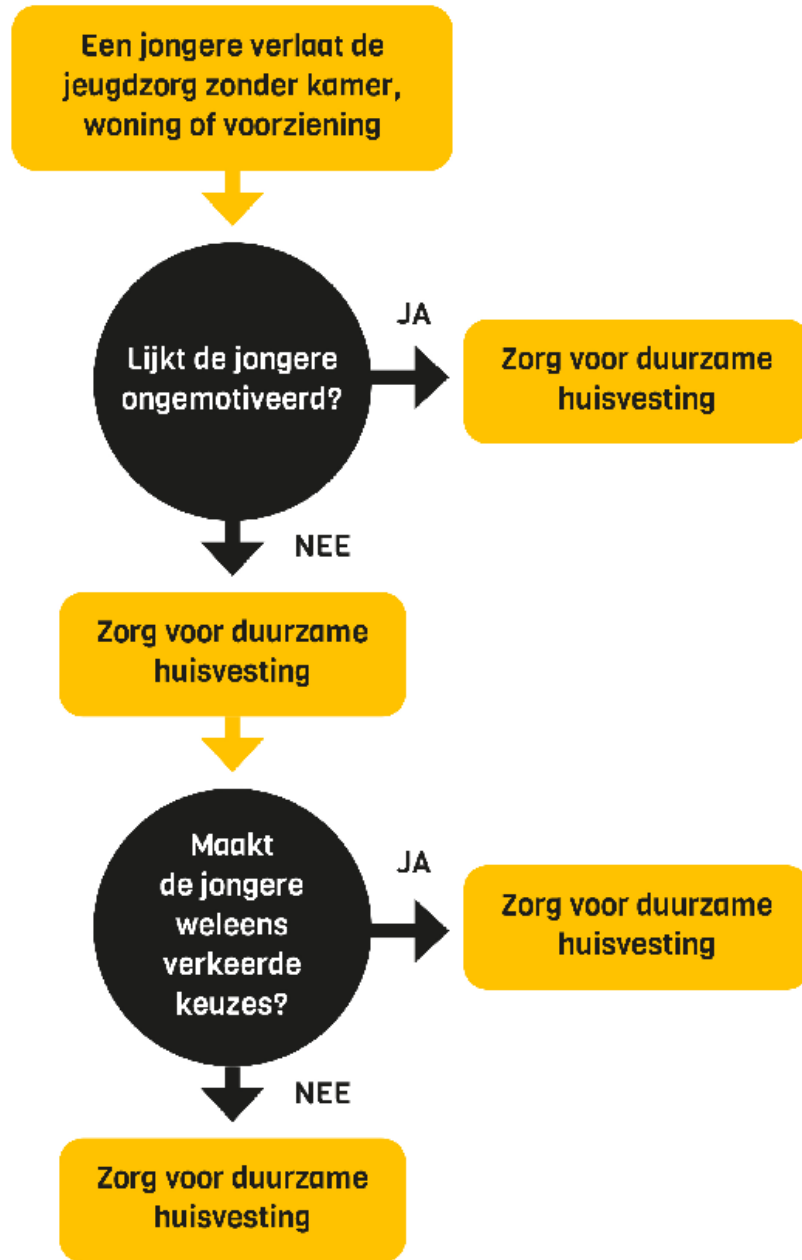
Niet lang na jouw vertrek, vertrok ik ook. Ik had je niet meer gezien. Je mag best weten dat ik me gefaald voelde. Het gaf mij een vreselijk gevoel dat hierdoor jouw wantrouwen naar volwassenen alleen maar meer was bevestigd. Uit frustratie heb ik bij vertrek aan iedereen die het maar wilde horen jouw verhaal verteld, zodat er bij die mensen een vuurtje zou gaan branden nu ze wisten van jou. Dat ze hun best zouden gaan doen het anders te regelen voor jongeren in jouw situatie. Maar goed, wat had jij daaraan? Jij? Jij was nog maar een centimeter verwijderd van wat waarschijnlijk de meest gevaarlijke periode van je leven zou gaan worden.

Ik zat in de auto toen ik een paar maanden later werd gebeld door jouw jeugdconsulent en zij mij vertelde dat je tóch een woning had gekregen. Uiteindelijk was er één iemand geweest, op de juiste plek, die geraakt was en haar nek uitstak. Die begreep dat door te investeren in jouw bestaanszekerheid, er bespaard zou worden op zorgkosten. Die jou zág. Ik reed mezelf bijna van de weg van blijdschap (en omdat ik m'n ogen dichtdeed terwijl ik yes! yes! yes! schreeuwde, wat natuurlijk nooit een goed idee is). En toen ik diezelfde jeugdconsulent laatst toevallig tegenkwam tijdens een event liet ze me foto's van jou zien op haar telefoon. Als je ons had gezien, dan zag je twee mensen stralen van trots. Want Janice, wat heb jij hard moeten knokken voor iets wat eigenlijk een basisrecht voor iedereen zou moeten zijn. Duurzame huisvesting. Goed geholpen worden tijdens de overgang tussen 16-27. Zeker wanneer je opgegroeid bent binnen instellingen.

Lieve Janice. Ga jij maar gewoon lekker doen wat begin twintigers doen. Dat verdien je. En laat anderen maar hun best doen om te voorkomen dat jongeren die de jeugdzorg verlaten de nieuwe zwerfjongeren worden. Kwetsbare jongeren worden genadeloos hard geraakt door hoe het systeem is ingericht. Het wordt tijd dat jullie een duwtje in de rug krijgen in plaats van flinke wind tegen. Dat we jullie eens gaan voortrekken in plaats van achterstellen. En dan kijken wat er gebeurt. Lieve Janice, het ga je goed.

Onder
steunings
team

ZORG
SAMEN STEEDS BETER
VOOR DE
JEUGD

CONCLUSIES EN ACTIES

- De plekken waar de verantwoordelijkheid op papier lijkt te liggen (JH aanbieders en verwijzers) worden onvoldoende ondersteund bij de 'hoe'.
- Een schat aan informatie (bijv. de aantallen en de zorgbehoefte) wordt niet met elkaar gedeeld.

En zo doet iedereen wat ie moet doen, en doe je dus niks fout, en doe je dus alsnog niet het juiste voor de jongere in kwestie

Doen:

- Vorm een nieuw team, vanuit verschillende domeinen die gedeeld verantwoordelijk zijn voor deze opgave.
- Stel een ambitie: eind van dit jaar hebben we X aantal jongeren die de residentiele jeugdzorg verlaten duurzaam gehuisvest.
- Versnel op uitstroomprofiel 2: dat is namelijk een kostenbesparende interventie voor je gemeente op het jeugdzorgbudget.
- Maak zorgbehoeftegericht contact met deze jongeren. "Hoe kan ik je helpen?" = de grondhouding die werkt.
- Zie het sociaal domein als 1: nu niet goed zorgen voor deze jongeren is het creëren van je klant voor de toekomst. Werk om deze reden zonder schotten.
- Gebruik alles wat er al ligt.
- En last but not least: vind het leuk om onverbidelijke toegangspoorten open te krijgen en als dat echt niet lukt, door het raam naar binnen te gaan 😊